

Ìwé Dániẹ̀lì — Nọmbà Ọgọrin-mejọ

Sí sí Ọbojú Kúrò Lórí Ọjọ Ọgbẹ̀yìn Èkẹ: Ìrìnàjọ Àsọtẹ̀lẹ̀ Látí Ọjọ Kọkànlá, Oṣù Kẹsàn-án, Ọdún 2001

Jeff Pippenger

2024-02-21

Ilana idánwò tí ó bèrè nígbà tí àngẹ̀lì nàà sọkalẹ̀ ni a sàfihàn rẹ̀ nípasẹ̀ idánwò bóyá kí a mú ìwé nàà kúrò ní ọwọ̀ àngẹ̀lì nàà kí a sì jẹ́ ẹ́. Àwọn tí wọn yàn láti jẹ́ ọrọ̀ nàà ni a sì yàn wọn sí ibànújẹ́ kan, níbi tí ẹgbẹ́ tí ó kọ̀ láti jẹ́ ẹ́ ti fi sílẹ̀ séyìn. Ìwé kékeré tí a ní láti jẹ́ nàà sàpẹ̀pẹ̀ “ilòsìwájú nínú ìmọ̀” tí ihinrere nàà tí a kọ̀kọ̀ tú sílẹ̀ ní “àkókò ọ̀pin” ní boya 1798 tàbí 1989, tí a sì tún ẹ́ é ní ilàna gégé bí ọrọ̀ kan léyìn nàà tí yóò di iran tí ó wà láàyè nígbà nàà mú lójúṣe sí ìmọ̀lẹ̀ ilòsìwájú nínú ìmọ̀ nàà. Nínú itàn méjèjì, nígbà tí àsọtẹ̀lẹ̀ nípa Ísilamu bá ẹ́, nígbà nàà ni a gba tàbí kọ̀ ihinrere tí a ní láti jẹ́ tí ó wà ní ọwọ̀ àngẹ̀lì nàà. Bí a bá kọ̀ ihinrere tí ìwé nàà sàpẹ̀pẹ̀, àwọn tí wọn ẹ́ bèẹ̀, tí wọn sì sì n wá láti gbé ijẹ́wọ̀ pé àwọn sì jẹ́ àyànfẹ́ Ọlórún ró, ni a fi agbára mú láti mú jáde ọrọ̀ àròpò tí ọjọ̀ àipẹ́.

Ní ọjọ̀ kọkànlá, oṣù Kẹsàn-án, ọdún 2001, a tún mú àwọn isọtẹ̀ àtijọ̀ tí àwọn iran Adventism wá di àwọn kókó idánwò lẹ́kansi. Orí keji Habakkuk ẹ́ àfihàn àríyànjiyàn kan tí ó ẹ̀lẹ̀ nínú itàn àsọtẹ̀lẹ̀ tí a sojú rẹ̀ níbẹ̀, èyí tí ó jẹ́ ilà àsọtẹ̀lẹ̀ aláfiwé pẹ̀lú ọ̀wẹ̀ àwọn wúndiá mẹ̀wàá. Nígbà tí olùṣọ̀ bèèrè ohun tí yóò dáhùn nínú itàn ọ̀wẹ̀ àwọn wúndiá mẹ̀wàá, a pa á lase pé, “Kọ̀ iran nàà sílẹ̀, kí o sì mú un hàn gbangba lórí àkọ̀sílẹ̀.” Àwọn olùṣọ̀ nínú itàn àwọn Millerite ẹ́ agbẹkalẹ̀ àtẹ̀ 1843 ní ọdún 1842, iselopo rẹ̀ sì di àmi ọ̀nà kan. “Iran” Habakkuk keji ni, tí a ti mú hàn gbangba lórí àkọ̀sílẹ̀, tí yóò sọ̀rọ̀ ní ikeyìn.

Laipe léyìn ọjọ̀ Kẹsàn-án 11, 2001, àwọn tí wọn mò isẹ́ Islam ti ẹgbẹ́ kẹta ni a darí padà sí “àwọn ọ̀nà àtijọ̀” tí Jeremiah, kí wọn sì máa rìn nínú wọn. “Àwọn ọ̀nà àtijọ̀” wọnyí fi hàn pé àwọn ẹgbẹ́ mẹta tí ó wà nínú Ifihàn orí kejo, esẹ́ ketálá, dúró fún ipa àsọtẹ̀lẹ̀ ti Islam. Lésẹkẹsẹ́ léyìn nàà, Future for America bèrè sí tún àwọn àtẹ̀ itàn méjèjì tí Habakkuk orí keji ẹ́ ní gangan ibi kan nàà nínú itàn afiwéra àwọn Millerite, níbi tí a ti gbé àwọn àtẹ̀ itàn méjèjì kalẹ̀ gégé bí àmi ọ̀nà, èyí tí a ti sojú rẹ̀ nípasẹ̀ síṣe àtẹ̀ itàn 1843 jáde, ní 1842.

“Nínú oṣù Karùn-ún, ọdún 1842, ni a pe Àpẹ̀jọ̀ Gbogbogbò kan sí Boston, [Massachusetts]. Ní ibèrè àpẹ̀jọ̀ yí, Àwọn Arákùnrin Charles Fitch àti Apollos Hale, tí Haverhill, fi àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ àwòrán tí Danieli àti Johanu, tí wọn ti ya sórí aṣo, pẹ̀lú àwọn nọmbà àsọtẹ̀lẹ̀, hàn, ní fifi imúṣe wọn hàn. Arákùnrin Fitch, nígbà tí ó n sàlàyé láti inú àtẹ̀ rẹ̀ níwájú Àpẹ̀jọ̀ nàà, so pé, nígbà tí ọ̀un n yèwò àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ wọnyí, ọ̀un ti rò pé bí ọ̀un bá lè mú ohun kan jáde irú èyí tí a gbé kalẹ̀ níbi, yóò mú kókó ọ̀rọ̀ nàà rọ̀rùn, yóò sì jẹ́ kí ó túbò rọ̀rùn fún ọ̀un láti gbé e kalẹ̀ níwájú àwùjọ̀ olùgbọ̀. Ìmọ̀lẹ̀ síi wà ní ọ̀nà wa níbi. Àwọn arákùnrin wọnyí tí n ẹ́ ohun tí Olúwa ti fi hàn Habakuku nínú iran rẹ̀ ní ọdún 2,468 sáájú, ní wí pé, ‘Kọ̀ iran nàà, kí o sì ẹ́ é ní kedere sórí àwọn tábilì, kí ẹ̀ni tí ó bá kà á lè sáré. Nítorí iran nàà sì jẹ́ fún àkókò tí a yàn.’ Habakuku 2:2.”

“Léyìn ijiròrò diẹ̀ lórí ọ̀ràn nàà, a dibò ní isọkan pátápátá pé kí wọn tẹ́ ẹgbẹ̀ta [300] tí ó jọ̀ èyí yí ní ọ̀nà lithograph, èyí tí a sì ẹ́ láipẹ́. A n pè wọn ní ‘àwọn àtẹ̀ 43.’ Ipádẹ̀ agbà yí ẹ́ pátàkì

gidigidi.” The Autobiography of Joseph Bates, 263.

“Ó jẹ èrì iṣòkan àwọn olùkòni àti àwọn iwé iròyìn Ìbòwò Keji, nígbà tí wọn dúró lórí ‘ìgbàgbò àkókò,’ pé itẹ́jádé àwòrán nàà jẹ ìmúṣe Habakuku 2:2, 3. Bí àwòrán nàà bá jẹ kókó-òrò àṣòtélẹ̀ kan (àti pé àwọn tí n sẹ e fi ìgbàgbò àkókò sílẹ̀), nígbà nàà ó tẹ̀lé e pé ọ̀dún 457 S.K. ni ọ̀dún tí a gbòdò fi bèrẹ̀ iṣírò ojú 2300 nàà. Ó ṣe pàtàkì kí ọ̀dún 1843 jẹ àkókò àkókò tí a tẹ̀ jáde, kí ‘iran nàà’ lè ‘dádúró,’ tàbí kí àkókò idádúró kan wà, nínú èyí tí egbé àwọn wúndiá nàà yóò ṣe iwà oorun àti sùn lórí kókó-òrò nílá ti àkókò, diẹ̀ kí a tó jí wọn dide nípasẹ̀ Èkún Òru Àárín.” James White, Second Advent Review and Sabbath Herald, Volume I, Number 2.

“Nísinsinyí, itàn wa fi hàn pé ọ̀gòrùn-ún èniyàn wà tí wọn n kòni láti inú àwọn àtẹ̀ iṣírò àkókò kan nàà tí William Miller n ló, gbogbo wọn sì jẹ irú kan nàà. Nígbà nàà, iṣòkan ihinrere nàà ni pé gbogbo rẹ̀ dá lórí kókó-òràn kan ṣòṣò, ìbòwò Olúwa Jèsù ní àkókò kan pátó, ọ̀dún 1844.” Joseph Bates, Early SDA Pamphlets, 17.

Itẹ́jádé àtúnṣe àwọn àtẹ̀ 1843 àti 1850 ní itàn lésèkèsè lẹ́yìn September 11, 2001 jẹ ìmúṣe Habakuku méjì gégé bí itẹ́jádé àtẹ̀ 1843 ní ọ̀dún 1842 ṣe jẹ. Sísẹ̀ àwọn àtẹ̀ nàà jẹ apá kan nínú itàn Habakuku orí kejì, ó sì ní láti ṣeṣe. Ní September 11, 2001 iṣòtẹ̀ ọ̀dún 1863 tún wá di àtúnṣe láti ọ̀wó àwọn Adventist Laodikea wònyen tí wọn kò láti padà sí “àwọn ọ̀nà àtíjọ” ti Jeremiah.

“Ọ̀tá n wá ọ̀nà láti yí ọ̀kàn àwọn arákúnrin àti arábinrin wa kúrò nínú iṣẹ̀ ìmúrasílẹ̀ àwọn èniyàn kan láti lè dúró ní àwọn ojú ikeyin wònyí. Àwọn àriyànjiyàn ètàn rẹ̀ ni a ṣe láti mú ọ̀kàn èniyàn kúrò lódò àwọn ewu àti ojúṣe wákàtí yí. Wọn ka ìmólẹ̀ tí Kristi wá láti ọ̀run wá láti fi fún Johanu fún àwọn èniyàn Rẹ̀ sí ohun tí iye rẹ̀ kéré gidigidi. Wọn kòni pé àwọn iṣẹ̀lẹ̀ tí ó wá níwájú wa pátápátá kò ní iwòwò pàtàkì tó yẹ̀ kí a fi àkíyèsí àkànṣe sí wọn. Wọn mú ọ̀títọ̀ tí ó ní ipilẹ̀ṣe ọ̀run di asán, wọn sì n gba àwọn èniyàn Ọ̀lórùn nírírí wọn ti igbà àtẹ̀yinwá ló, ní fifi sáyènsì èké rọ̀pò rẹ̀. ‘Báyìí ni Olúwa wí: È dúró ní àwọn ọ̀nà, kí e sì wo, kí e sì béèrè fún àwọn ọ̀nà àtíjọ, níbi tí ọ̀nà rere wà, kí e sì rìn nínú un.’ [Jeremiah 6:16.]”

“È má jẹ kí enikeni wá ọ̀nà láti fa àwọn ipilẹ̀ ìgbàgbò wa kúrò,—àwọn ipilẹ̀ tí a fi lélé ní ibèrẹ̀ iṣẹ̀ wa, nípasẹ̀ ikẹ̀kọ̀ Ọ̀rò nàà pẹ̀lú àdúrà àti nípasẹ̀ ifihàn. Lórí àwọn ipilẹ̀ wònyí ni a ti n kò ilé fún ju ọ̀dún àádọ́ta ló. Àwọn èniyàn lè rò pé wọn ti rí ọ̀nà tuntun kan, pé wọn lè fi ipilẹ̀ tí ó lágbara ju èyí tí a ti fi lélé ló lélé; sùgbón èyí jẹ ètàn nílá. ‘Nítorí kò sí eni tí ó lè fi ipilẹ̀ m̀ìrán lélé bí kò ṣe èyí tí a ti fi lélé.’ [1 Corinthians 3:11.] Ní igbà àtíjọ, ọ̀pòlọ̀pò ti gbìyànjú láti kò ìgbàgbò tuntun kan, láti fi àwọn ilànà tuntun múlẹ̀; sùgbón pé tó mélòó ni ilé tí wọn kó nàà dúró? Láipẹ̀, ó wó lulẹ̀; nítorí a kò fi í lélé lórí Apáta.” Testimonies, volume 8, 296, 297.

Jeremiah fi hàn pé láti rìn nínú “àwọn ọ̀nà àtíjọ,” ni láti rí “ìsinmi” nàà, àti ìsinmi nàà ni “òjò ikeyin,” èyí tí ó bèrẹ̀ nígbà tí inú bí àwọn orílẹ̀-èdè ní September 11, 2001, nígbà tí àwọn ilé nílá ti Ìlú New York wó lulẹ̀. Àwọn tí wọn sì jẹ irànsẹ̀ nàà nígbà nàà di àwọn olùṣò Habakkuk tí a yàn láti “kò iran nàà sílẹ̀, kí wọn sì ṣe é ní kedere.” Jeremiah fi hàn pé àwọn olùṣò kan nàà nàà ni wọn wà ní àkókò “ìsinmi” nàà, èyí tí í ṣe “òjò ikeyin.”

Báyìí ni Olúwa wí, È dúró lójú ọ̀nà, kí e sì wo, kí e sì béèrè fún àwọn ọ̀nà àtíjọ, níbi tí ọ̀nà rere wà, kí e sì rìn nínú rẹ̀, e ó sì rí ìsinmi fún ọ̀kàn yín. Sùgbón wọn ní, Àwa kì yóò rìn nínú rẹ̀. Pẹ̀lú èyí, mo fi àwọn olùṣò kalẹ̀ lórí yín, mo ní, È fetí sí ohùn kàkàkí. Sùgbón wọn ní, Àwa kì

yòò fetí sí i. Jeremiah 6:16, 17.

Ipè tí wòn ní láti fọ̀n ni ipè kẹ̀fà ti ègbé kejì nínú ìtàn Millerite, àti ní àwọn ojò ikẹ̀yìn ó jẹ́ ipè keje ti ègbé kẹ̀ta. Àwọn olùṣọ̀ Habakkuk, tí wòn jẹ́ olùṣọ̀ Jeremiah, n kẹ̀de ikilò kan tí, nínú isọtẹ̀ 1888, a kò sílẹ̀. Ipè kẹ̀fà tí a kò sílẹ̀ ní 1888 ni ihìn isẹ̀ sí Laodicea.

“Ìhìnrere tí a fi fún wa nípasẹ̀ A. T. Jones, àti E. J. Waggoner ni ihìnrere Olórun sí ijọ Laodicea, ègbé sì ni fún ẹnìkẹ̀ni tí ó jẹ́wọ̀ pé òun gba òtítító gbọ̀, sùgbọ̀n tí kò fi àwọn itànsán tí Olórun fi fún un hàn fún àwọn èlòmíràn.” The 1888 Materials, 1053.

Ifiranṣẹ̀ kẹ̀rindínlógún ipè nípa kàkàkí ti ọ̀dún 1888, ni a kọ̀kọ̀ kẹ̀de sí Laodicea ní ọ̀dún 1856, lẹ̀yìn nàà a sì gbé ifiranṣẹ̀ Laodicea sínú àyíká imọ̀lẹ̀ tí n pọ̀ sí i ti “àwọn ìgbà méje.” Ní ojò kẹ̀tálá, oṣù kẹ̀sàn-án, ọ̀dún 2001, ipè láti padà sí àwọn ọ̀nà àtíjọ̀ ti Jeremiah, àti láti rin nínú wòn nítorí ète iníní ifiranṣẹ̀ ọ̀jò ikẹ̀yìn, ní í fi ikilò ifiranṣẹ̀ Kàkàkí keje nàà kún un, èyí tí a sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí ifiranṣẹ̀ sí Laodicea, àti “àwọn ìgbà méje,” èyí tí í ẹ̀ àmì àwọn ipilẹ̀.

“Àṣìṣe” ti àṣotẹ̀lẹ̀ fi hàn pé ó n mú itanranṣẹ̀ agbára nàà jáde nínú àwọn ikòwé Pọ̀òlù, ni a fi sínú iran kẹ̀ta Adventism Laodicea ní ọ̀dún 1931, ọ̀dún mẹ̀rinlá lẹ̀yìn ikú arábinrin wòlì nàà. “Àṣìṣe” tí ó wọ̀ iran kẹ̀ta nàà wà ní ipò àṣotẹ̀lẹ̀ nínú àkókò tí a sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí “àwọn obinrin tí n sunkún fún Tammusi,” nítorí nàà ó sì ní ibáṣepọ̀ pẹ̀lú ihìnrere ọ̀jò ikẹ̀yìn èké nàà.

Ó yẹ́ kí a lóye àwọn kíkún nípa bí a ẹ̀ tan “irò” nàà ká, gẹ̀gẹ̀ bí a tún yẹ́ kí a lóye ipa àṣotẹ̀lẹ̀ ti “irò” nàà nínú àṣotẹ̀lẹ̀ ojò ikẹ̀yìn. Àwọn ọ̀kúnrin eḷẹ̀gàn tí n sàkóso Jerúsálẹ̀mù ní àkókò ọ̀jò àkẹ̀yìn, èyí tí í ẹ̀ àkókò fífi èdìdì mọ̀ eḡbẹ̀rún lónà oḡórùn-ún mẹ̀rinlélógójì, dá iranṣẹ̀ ọ̀jò àkẹ̀yìn èké sílẹ̀ nínú iran kẹ̀ta ti Adventism, gẹ̀gẹ̀ bí a ti sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ “àwọn obinrin tí n sunkún fún Tammuz,” nínú Ezekieli orí kejo. Iranṣẹ̀ ọ̀jò àkẹ̀yìn èké wòn ni a tún sàfihàn gẹ̀gẹ̀ bí ipilẹ̀ èké, ògiri ààbò èké, àti iranṣẹ̀ àlàáfíà àti àilẹ̀wu èké nípasẹ̀ Ezekieli.

Sé ẹ̀ kò ha ti rí iran asán, àti pé ẹ̀ kò ha ti sọ̀ afọ̀ṣe èké, nígbà tí ẹ̀ wí pé, “Olúwa ni ó sọ̀ ọ̀”; bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé èmi kò tii sọ̀ ọ̀? Nítorí nàà, báyii ni Olúwa Olórun wí; Nítorí tí ẹ̀ ti sọ̀ asán, tí ẹ̀ sì ti rí èké, nítorí nàà, kíyèsì i, mo wà lòdì sí yín, ni Olúwa Olórun wí. Ọ̀wọ̀ mi yòò sì wà lóri àwọn wòlì tí n rí asán, tí wòn sì n sọ̀ afọ̀ṣe èké: wòn kì yòò wà nínú àpẹ̀jọ̀ àwọn èniyàn mi, bẹ̀ẹ̀ ni a kì yòò kọ̀ orúkọ̀ wòn sínú iwé ilẹ̀ Israẹ̀li, bẹ̀ẹ̀ ni wòn kì yòò wọ̀ ilẹ̀ Israẹ̀li; ẹ̀ ó sì mọ̀ pé èmi ni Olúwa Olórun. Nítorí, àní nítorí pé wòn ti tan àwọn èniyàn mi jẹ́, ní wíwí pé, “Àlàáfíà”; nígbà tí kò sí àlàáfíà; ẹnìkan sì kọ̀ ògiri kan, wò ó sì i, àwọn miíràn fi amọ̀ tí kò lágbara bò ó: Sọ̀ fún àwọn tí n fi amọ̀ tí kò lágbara bò ó pé, yòò wó lulẹ̀: ọ̀jò àkúnnya yòò rọ̀; èyin, èyin yinyin òkúta nílá, ẹ̀ ó sì rọ̀; afẹ̀fẹ̀ ijì yòò sì ya a. Kíyèsì i, nígbà tí ògiri nàà bá ti wó lulẹ̀, a kì yòò ha wí fún yín pé, “Ibo ni fífi amọ̀ tí ẹ̀ fi bò ó wà?” Nítorí nàà, báyii ni Olúwa Olórun wí; Èmi pàápàá yòò fi afẹ̀fẹ̀ ijì ya a nínú ibínú mi; ọ̀jò àkúnnya yòò sì rọ̀ nínú ihónú mi, àti yinyin òkúta nílá nínú ibínú mi láti run un. Báyii ni èmi yòò wó ògiri tí ẹ̀ fi amọ̀ tí kò lágbara bò lulẹ̀, èmi yòò sì mú un bó sílẹ̀ dé ilẹ̀, tí a ó fi rí ipilẹ̀ rẹ̀; yòò sì wó, a ó sì pa yín run ní àárín rẹ̀: ẹ̀ ó sì mọ̀ pé èmi ni Olúwa. Báyii ni èmi yòò mú ibínú mi ẹ̀ lóri ògiri nàà, àti lóri àwọn tí fi amọ̀ tí kò lágbara bò ó, èmi yòò sì wí fún yín pé, “Ògiri nàà kò sí mọ̀, bẹ̀ẹ̀ ni àwọn tí fi amọ̀ bò ó kò sí mọ̀”; èyí ni, àwọn wòlì Israẹ̀li tí n sọ̀tẹ̀lẹ̀ nípa Jerusalemu, tí wòn sì n rí iran àlàáfíà fún un, nígbà tí kò sí àlàáfíà, ni Olúwa Olórun wí. Hesekieli 13:7–16.

Èké àti irò tí àwọn ẹlẹgàn ọkùnrin ní Jerusalemu fi ń fara pamọ sínú wọn nínú Isaiah orí kẹ̀ẹ̀dógún àti kẹ̀sàn-ánlélógún, ni a òò dá lẹ̀jọ ní ikeyin, a ó sì pa wọn run pátápátá nípasẹ̀ “ìjìyà àkúnnya tí ń sànbò.”

Èmi pẹ̀lú yóò fi ìdájọ̀ ẹ̀ ilà iwọn, àti òdodo ẹ̀ ọkùn iwọn; yinyin yóò sì gbá ibi ààbò èké lẹ, omi yóò sì bo ibi ipamọ nàà. A ó sì fọ májẹmú yin pẹ̀lú ikú, ipadé yin pẹ̀lú ọrun apáàdi kì yóò sì dúró; nígbà tí inàkí tí ń kún àkúnnya bá kojá, nígbà nàà ni a ó tẹ yin mọ̀lẹ̀ lábẹ̀ rẹ. Isaiah 28:17, 18.

“Ìyà àkúnnya tí ń sànbò” ti Isaiah ni “òjò àkúnnya tí ń sànbò” ti Ezekiel, èyí tí a mú wá sórí àwọn tí wọn “se afọ̀ṣe èké,” nípa fifi “iran asán” hàn àti nípa síso pé “Olúwa wí bẹ̀,” “bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé” Olúwa “kò tii sọ̀rò.” “Èké” tí àwọn ọkùnrin igbàani fi ń bo ara wọn ni a sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí ohun kan tí wọn sọ̀ pé Olúwa ti sọ̀, nítorí nàà ó jẹ̀ “èké” nípa Ọ̀rọ̀ Ọ̀lọ̀run. Yálá wọn ti pe èkọ̀ kan láti inú Ọ̀rọ̀ Ọ̀lọ̀run ní àṣiṣe, tàbí wọn ti fi àṣiṣe sọ̀ pé Ọ̀lọ̀run ló dari òye wọn (Ọ̀lọ̀run ti sọ̀rò), lórí èkọ̀ kan nínú Bíbélì.

“Irò” tí ó dé ní ọ̀dún 1931, ni ẹ̀sùn pé Sister White ti fowọ̀sì èrò èké nípa “the daily,” nínú iwé Dániẹ̀lì. Èrò èké nàà pé “the daily,” ń sojú isẹ̀ iranṣẹ̀ Kristi nínú ibi-mímọ̀ rẹ̀, dá lóri “irò” kan tí ó sọ̀ pé ní ọ̀dún 1910, Ellen White ti sọ̀ fún A. G. Daniells pé èrò ọ̀n àti Prescott nípa “the daily,” gẹ̀gẹ̀ bí ohun tí ń sojú isẹ̀ iranṣẹ̀ Kristi nínú ibi-mímọ̀ rẹ̀ jẹ̀ ọ̀tọ̀ ní ti gidi, láika ọ̀rọ̀ rẹ̀ tí ó kọ̀ ní tààrà sí i tí ó tako èyí.

Ìwòye èké nípa “ojoojúmọ̀,” tí a fi idi rẹ̀ múlẹ̀ nígbà nàà (1931) láàrin Adventismu ti Laodíkìà, di ipilẹ̀ èkọ̀-isin tí a lò láti kọ̀ ifẹ̀sẹ̀mulẹ̀ ọ̀rọ̀ kan tí Hesekieli sàpẹ̀júwe gẹ̀gẹ̀ bí “àlàáfia àti ààbò.” Oríṣiíríṣií àriyànjjìyàn tí a ń lò láti gbé ipilẹ̀ èké nàà ró ni oríṣiíríṣií owó ẹ̀tan àti iyebíye ẹ̀tan tí Miller rí nínú alá rẹ̀. Ní ọ̀pin alá rẹ̀, gbogbo àwọn iyebíye rẹ̀ àkókó ti bo pátápátá mọ̀ àwọn ohun ẹ̀tan àti pàntírí, àti pé pàntírí nàà pẹ̀lú àwọn iyebíye ẹ̀tan àti owó ẹ̀tan nàà dúró fún ọ̀rọ̀ tí a fi kọ̀ lóri àṣiṣe ipilẹ̀ wọn pé “ojoojúmọ̀” dúró fún isẹ̀ iranṣẹ̀ Kristi nínú ibi mímọ̀ rẹ̀.

Nínú ẹ̀ṣè Ìsikíẹ̀lì, a sàfihàn àwàdà àti àwọn ohun ọ̀sọ̀ iyebíye èké gẹ̀gẹ̀ bí “ògiri” tí a fi amọ̀ kan kọ̀, amọ̀ tí ó jẹ̀ aláìlera tó bẹ̀ẹ̀ tí kò lè dúró ṣinṣin ní abẹ̀ ikà “ẹ̀fúùfù jì” tàbí “àkúnnya ọ̀jò.”

Wòlì aláìgbòràn láti Júdá tí ó bá Jeróbóámù wí, níkeyin kú láàarin “kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀” kan àti “kinnìún” kan. Kinnìún nàà dúró fún Bábílónì, kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀ nàà sì dúró fún Ìsílámù. Àwọn èkọ̀ méjì tí Adífenítì Láodíkìà kò lè rí, tí ikú wòlì aláìgbòràn nàà sàpẹ̀rẹ̀ wọn, ni iranṣẹ̀ papacy (kinnìún nàà), àti iranṣẹ̀ Ìsílámù ti Ègbé kẹ̀ta (kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀ nàà).

“ẹ̀fúùfù jì líle” ti Eṣekieli, jẹ̀ àmì “ẹ̀fúùfù líle tí a dá dúró” ti Isaiah ní “ojó ẹ̀fúùfù ilà-oòrùn” nínú orí kẹ̀tẹ̀dínlọ̀gbọ̀n. “Èfúùfù jì líle” ti Eṣekieli tún jẹ̀ “ẹ̀fúùfù mẹ̀rin” ti Ífihàn orí keje, tí a dì mú títí a ó fi di iranṣẹ̀ Ọ̀lọ̀run ní èdidi. “Èfúùfù jì líle” ti Eṣekieli ni ihìn isẹ̀ rẹ̀ láti ọ̀dọ̀ “ẹ̀fúùfù mẹ̀rin” nínú orí kọ̀kàndínlọ̀gbọ̀n, tí ó mú àwọn egungun gbígbe tí ó kú wá sí iyè gẹ̀gẹ̀ bí ogun alágbára. “Èfúùfù jì líle” ti Eṣekieli tí ó wó “ògiri tí a fi amọ̀ tí kò ní agbára kọ̀,” ni ihìn isẹ̀ ọ̀jò ikeyin ti Ègbé kẹ̀ta.

“Ojò àrìjì tí ń sànbò kún” ti Eṣikeli jẹ̀ ààmì ti àga pòòpù, àti pé ní pàtáki jùlọ̀, ó jẹ̀ ààmì àkókò ọ̀sọ̀ro ọ̀fin Ojọ̀-isinmi tí ó bẹ̀rẹ̀ ní ọ̀fin Ojọ̀-isinmi tí ń bọ̀ láipẹ̀ ní Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà. Wòlì aláìgbòràn

láti Júdá tí ó kú láàárín kẹ́tẹ́kẹ́tẹ́ àti kinniún, şàpepepe ikú Adventismu Laodikea tí ó şelẹ́ láàárín Ojọ Kẹşàń-án, 11, 2001, ní igbà díde kẹ́tẹ́kẹ́tẹ́ (ẹgbé kẹta), àti òfin Ojọ-ìsinmi tí n bọ láipẹ (kinniún). Ikú Adventismu Laodikea şelẹ́ ní àsikò fifi èdidi lé ẹgbẹ̀rún mọkànlá-dín-lógbòn [one hundred and forty-four thousand] tí ó bẹ̀rẹ̀ nígbà tí àwọn orilẹ̀-èdè bínú, sùgbòn tí a dì wọn mú ní isàkóso ní Ojọ Kẹşàń-án, 11, 2001, tí ó sì parí ní òfin Ojọ-ìsinmi tí n bọ láipẹ. Ikú wọn, gẹgẹ́ bí a ti fi hàn nínú àpepepe wòlì aláìgbòràn nàà, wáyé nítorí pé wọn padà sí ilàna iṣe ti Pùròtẹ́sítànti iṣòtẹ, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé a ti sọ fún wọn ní tààrà pé kí wọn má ẹ̀ padà sí “ìpéjọ àwọn ẹlẹgàn.”

Ikú wọn şelẹ́ nínú itàn ididigbẹ́ àwọn ẹgbẹ̀rún kan ó lé mẹrinlélógójì. Bí a bá ti dì àwọn èniyàn Olorun ní èdidi tan, lésẹkẹşẹ̀ ni àwọn angẹli apanirun bẹ̀rẹ̀ iṣe wọn. Láti September 11, 2001 títi dé òfin Ojọ Àikú tí ó súnmo dé, a n ẹ̀ idájọ̀ àwọn aláàyẹ̀ nínú ijọ Olorun, nítorí idájọ̀ bẹ̀rẹ̀ ní Jerusalemu, ó sì bẹ̀rẹ̀ pẹ̀lú àwọn àgbà ọkúnrin tí ó yẹ́ kí wọn jẹ́ olùşọ̀ àwọn èniyàn, sùgbòn tí wọn ti kọ ojúşẹ̀ wọn sílẹ̀ jálẹ̀ iran mērin. Àwọn tí n gba èdidi ní àkókò nàà ni àsíá tí a gbé sókè fún àwọn orilẹ̀-èdè. A dì wọn ní èdidi kí òfin Ojọ Àikú tí ó súnmo dé tó wá, nítorí ọ̀nà kan şoşo tí a lè fi kilò fún agbo míràn ti Olorun ni nípa kí wọn rí àwọn ọkúnrin àti àwọn obinrin nínú ipẹyà òfin Ojọ Àikú tí wọn ní èdidi Olorun.

“Iṣe Èmí Mímọ̀ ni láti dá ayé lójú nípa ẹşẹ̀, nípa òdodo àti nípa idájọ̀. Ayé lè gba ikilò nikan nípa rírí àwọn tí wọn gba òtítọ̀ gbọ́ tí a sọ di mímọ̀ nípasẹ̀ òtítọ̀, tí wọn n gbé igbésí-ayé wọn lórí àwọn ilàna gíga àti mímọ̀, tí wọn sì n fi hàn ní ọ̀nà gíga, tí a gbé sókè, ilà iyàtò láàárín àwọn tí n pa àwọn òfin Olorun mó, àti àwọn tí n tẹ̀ wọn mọ̀lẹ̀ lábẹ̀ ẹşẹ̀ wọn. Isodimímọ̀ ti Èmí n fi iyàtò tó wà láàárín àwọn tí wọn ní èdidi Olorun hàn, àti àwọn tí n pa ojọ-ìsinmi èké mó. Nígbà tí idánwò bá dé, a ó fi hàn ní kedere ohun tí àmì ẹranko nàà jẹ. Iyẹn ni pípa ojọ Àikú mó. Àwọn tí, léyìn tí wọn ti gbọ̀ òtítọ̀, tí wọn şì n ka ojọ̀ yí sí mímọ̀, wọn ru ààmì ọkúnrin ẹşẹ̀ nàà, ẹni tí ó rò láti yí àkókò àti àwọn òfin padà.” Bible Training School, December 1, 1903.

Ikú Adventismu ti Laodicea ni a mú ẹ̀ ní àkókò itàn ojú àtòhúnròyìn, tí ó bẹ̀rẹ̀ sí í rọ̀ díèdìé ní ojọ̀ kẹtalá oşù Kẹşán, ođún 2001, tí a ó sì tú u jáde láini iwọn ní òfin Ojọ Àikú tó n bọ láipẹ, nígbà tí Olorun bá ti dá àwọn èniyàn kan sílẹ̀, tí ó sì tún gbé wọn ga gẹgẹ́ bí àsíá, àwọn tí a ti fi èdidi di fún ayérayé.

Ní àkókò nàà, àwọn tí wọn wà nínú Adventismu ti Laodicea tí wọn n múra sílẹ̀ fún, tí wọn sì máa gba ààmì ẹranko nàà, ni a şàpepepe wọn nípasẹ̀ àwọn ọkúnrin mēẹ̀dógún-lé-lógún tí wọn n teríbalẹ̀ fún oòrùn nínú Ìwé Èsíkiẹ̀lì orí kejo. Àwọn wònyí ni àwọn tí wọn ti gba iranşẹ̀ èké “àlàáfíà àti ààbò” ti Èsíkiẹ̀lì, èyí tí ó dúró gẹgẹ́ bí ayédèrú iranşẹ̀ ojú ikeyìn tòótọ̀, tí àwọn olùşọ̀ tòótọ̀ n kéde nínú itàn nàà. Ìpilẹ̀ iranşẹ̀ ojú ikeyìn èké yẹn ni idánimọ̀ pé “ojoojúmọ̀” nínú ìwé Dániẹ̀lì jẹ́ àmì Kristi, nígbà tí ní tòótọ̀ ó jẹ́ àmì Sátàni. Ìgbàgbọ̀ ipilẹ̀ èké yẹn ni ẹkọ̀ tí “àwọn ọkúnrin ẹlẹgàn tí n şàkóso àwọn èniyàn Jerúsálẹ̀mù” n lò láti kọ̀ ọgiri wọn tí a kò fi amọ̀ tí a dáadàa ru.

Idánimọ̀ “ojoojúmọ̀,” gẹgẹ́ bí àmì Kristi, ni a fi lélé nípa “irò” kan ní ođún 1931. Láti igbà nàà lọ ni a gbé odi tí a kò fi amọ̀ tí a tútù dáa lélé, èyí tí a fi owó àròşo àti iyebíye àròşo kọ. “Odi” nàà ni a ti yàn sílẹ̀ láti wó lulẹ̀ nígbà tí ọkúnrin tí ó ní fẹ̀lẹ̀ erupẹ̀ bá dé láti wẹ̀ pápá rẹ̀ mó pátápátá. Ìwènùmọ̀ nàà ni a ẹ̀ ní àkókò àşotẹ̀lẹ̀ nínú itàn, láàárín “ẹfùfùfù ijì” (kẹ́tẹ́kẹ́tẹ́ ti September 11, 2001), àti “àwọn ojú àkúnnya” (kinniún òfin Sunday tí ó şeşẹ̀ n bọ). Nínú itàn nàà ni a pa wòlì aláìgbòràn, a sì sin in sínú ibojì wòlì èké ti Betheli. Sister White fi hàn pé “odi” àşotẹ̀lẹ̀ nàà ni òfin Olorun.

“Níbí, wòlìi nàà n sàpèjúwe àwọn èniyàn kan tí, ní àkókò iyapa gbogbogbò kúrò nínú òtító àti òdodo, n wá láti tún àwọn ilànà nàà se tí wọn jé ipilẹ̀ ijọba Ọlórún. Wọn jé alátúnṣe ibi ifonka kan tí a ti se nínú òfin Ọlórún—ògiri tí Ó fi yí àwọn àyànfẹ̀ Rẹ̀ ká fún ààbò wọn, àti igbòràn sí àwọn òfin Rẹ̀ ti idájò òdodo, òtító, àti mímó, ni yòò máa jé ààbò wọn títí láé.

“Nínú ọ̀rọ̀ tí itumò rẹ̀ kedere tí a kò lè sàṣiṣe nínú rẹ̀, wòlìi nàà tọ̀ka sí iṣẹ̀ pàtò ti àwọn èniyàn iyókù yìi tí wọn n kọ̀ ògiri nàà. ‘Bí iwọ̀ bá yí eṣẹ̀ rẹ̀ kúrò lórí ojò Ìsinmi, kúrò nínú sṣiṣe ifẹ̀ ara rẹ̀ ní ojò mímó Mi; tí iwọ̀ yòò sì pe ojò Ìsinmi ní ayò, mímó Olúwa, eni-olá; tí iwọ̀ yòò sì bu olá fún Un, láì se ọ̀nà tìrẹ̀, tàbí wíwá ifẹ̀ ara rẹ̀, tàbí sísọ ọ̀rọ̀ tìrẹ̀: nígbà nàà ni iwọ̀ yòò máa yọ̀ ara rẹ̀ nínú Olúwa; èmi yòò sì mú kí iwọ̀ gun orí àwọn ibi gíga ayé, èmi yòò sì fi ogún Jakọbu baba rẹ̀ bọ̀ ọ̀: nítórí ẹnụ Olúwa ló ti sọ ọ̀.’ Isaiah 58:13, 14.” Prophets and Kings, 678.

Ìbèrẹ̀ iran kẹ̀rin ti Adventism ni a fi àmì sí nípasè itẹ̀jádẹ̀ iwé kan, gégé bí ó ti rí pẹ̀lú ìbèrẹ̀ iran kẹ̀ta. Iran kẹ̀ta bèrẹ̀ pẹ̀lú itẹ̀jádẹ̀ iwé W. W. Prescott, The Doctrine of Christ, àti pé iran nàà parí pẹ̀lú itẹ̀jádẹ̀ Questions on Doctrine. The Doctrine of Christ gbé ihinrere kan kalẹ̀ tí a dá lérò kí ó sọ̀fó kúrò nínú isọ̀fúnni àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ ti Millerite. Questions on Doctrine gbé ihinrere kan kalẹ̀ tí ó sẹ̀ iṣẹ̀ iwemímó tí a n mú se nípasè Kristi. The Doctrine of Christ yọ̀ imọ̀lẹ̀ iran (chazon) ti itàn àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ kúrò, Questions on Doctrine sì yọ̀ imọ̀lẹ̀ iran (Mareh) ti “ifarahàn” Kristi kúrò.

Láàárín àwọn iwé méjèjèjì wònyẹn ni ihinrere èké ti ọ̀jò àfẹ̀yìn, tí “àwọn obinrin tí n sunkún fún Tamuzi” dúró fún, ti dàgbà sí i. Nínú itàn nàà ni wọn ti gbé “irọ̀ ti 1931” lárugẹ̀. Iran kẹ̀ta nàà (irira) ni a tún sojú fún pẹ̀lú ibàjẹ̀pọ̀ ijọ kẹ̀ta ti Pẹ̀gámù. Ààmì ibàjẹ̀pọ̀ nínú ijọ kẹ̀ta nàà n fi iṣẹ̀ wíwá ifowosowopọ̀ imújẹ̀risi hàn láti ọ̀dọ̀ àwọn ilé-iṣẹ̀ ayé tí wọn n pàṣe nipa àwọn òfin fún èkọ̀ imò èsìn àti àwọn òfin fún iṣẹ̀gùn. Nínú iran kẹ̀ta ni ibàjẹ̀pọ̀ òtító ti se, èyí tí ó kún fún ifihàn wọ̀lé àti fifi itenumọ̀ lélò àwọn Bíbẹ̀lì tí a ti túmò láti inú àwọn àfowọ̀kọ̀ tí a ti bàjẹ̀.

Ní ọ̀dún 1957, iwé nàà Questions on Doctrine jé ifòròbòwọ̀ sí òtító àkókó ihinrere. Òtító nàà ni pé Jésù kú láti gbà wá là “kúrò nínú” eṣẹ̀, sùgbọ̀n kò kú láti gbà wá là “nínú” eṣẹ̀. Èkọ̀ Kátólíkì àti ti Pùròtẹ̀sítàntì apẹ̀yìndà pé èniyàn kò lè jé olùgbòràn sí Ọ̀rọ̀ Ọlórún ni àrìyànjiyàn ayérayé Satani. Èniyàn lè jé olùgbòràn, ó sì gbọ̀dọ̀ jé olùgbòràn sí Ọ̀rọ̀ Ọlórún, àní bí Satani tilẹ̀ n sọ̀ pé, “iwọ̀ kì yòò kú lójúkan nàà rára.” Iwòye Pùròtẹ̀sítàntì apẹ̀yìndà tó sùbú nàà pé àwọn èniyàn kò lè borí eṣẹ̀, nítórí nàà àwọn èniyàn kò sì lè jé olùgbòràn sí òfin Ọlórún títí di igbà tí Jésù yòò fi yí wọn padà ní ọ̀nà iyanu sí àwọn ẹ̀dá aláilẹ̀mésin tí n gbòràn ní igbà ipadabò Rẹ̀ kejì, ni a fi kún àwọn èkọ̀ inú iwé Questions on Doctrine.

Ní ọ̀dún 1957, iran kẹ̀rin ti Àdífẹ̀ntìsì Láódíṣeà bèrẹ̀, a sì ti fi ògiri rẹ̀ tí a fi amọ̀ tí kò ní idipò kọ̀lẹ̀ (òfin) múlẹ̀; nipa bẹ̀, ó pèsè imọ̀lára ogbọ̀n tí yòò jé kí àwọn àgbà márùn-ún-lé-lógún nàà tẹ̀rí balẹ̀ fún oòrùn ní ọ̀pin àkókò ididì àwọn egbẹ̀rún ogòrùn-ún mẹ̀rinlélógójì. Ògiri tí a fi amọ̀ tí kò ní idipò kọ̀lẹ̀ yẹn, èyí tí i se igbàgbọ̀ pé pípa òfin Ọlórún mọ̀ kò se se, ni a máa gbá kúrò nígbà tí “ògiri” iyapa láàárín Ijọ̀ àti Ipinlẹ̀ bá wó lulẹ̀, ní òfin Ojọ̀-Àikú tí n bọ̀ láipẹ̀. Òfin Ojọ̀-Àikú nàà ni àwosánmà tí n tú jade kárákàtà, tàbí gégé bí Isaiah se sọ̀ ọ̀, òun ni inúnibíni tí n sà̀n bọ̀ bo; ikún omi nàà sì bèrẹ̀ ní òfin Ojọ̀-Àikú tí n bọ̀ láipẹ̀ ní Orilẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà.

Nígbà òfin Ojọ̀ Àikú ní Orilẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà, ọ̀tá nàà (pòòpù) yòò wọ̀lé “gégé bí ikún omi” (iyá akúnnya tí n kún àgbà), nígbà nàà gan-an ni “àsía” nàà yòò sì gbé sókè sí i. Nígbà nàà ni “ògiri tí a fi

amò tí kò ní idàpò dá” tí Adventismu Laodicea kọ lé lóri ilò èké tí “ìgbà gbogbo” yòò sì wó kúrò.

Gégé bí iṣẹ wọn, bèè ni yòò san án padà; ibínú sí àwọn ọ́tá rẹ, èrè ìgbèsan sí àwọn ọ́tá rẹ; sí àwọn erékùṣù yòò san èrè ìgbèsan padà. Bèè ni wọn yòò bèrù orúkọ Oluwa láti iwò-òòrùn, àti ògo rẹ láti ibi tí oòrùn tí n yọ. Nígbà tí ọ́tá bá wọlé bí ikún-omi, Èmí Oluwa yòò gbé àsíá dídè sí i. Olùdàndè yòò sì wá sí Siónì, àti sòdò àwọn tí n yípadà kúrò nínú irékojá ní Jékòbù, ni Oluwa wí. “Ní tí èmi, èyí ni májẹmú mi pẹlú wọn,” ni Oluwa wí; “Èmí mi tí ó wà lóri rẹ, àti ọ̀rò mi tí mo fi sínú ẹnu rẹ, kí yòò kúrò nínú ẹnu rẹ, tàbí nínú ẹnu irú-omọ rẹ, tàbí nínú ẹnu irú-omọ irú-omọ rẹ,” ni Oluwa wí, “látí isinsinyí lọ tífi láé.” Dídè, tàmólẹ; nítorí ìmólẹ rẹ tí dé, ògo Oluwa sì tí yọ sí ọ lóri. Nítorí, kíyèsì i, òkùnkùn yòò bo ayé, àti òkùnkùn biribiri bo àwọn èniyàn: ṣùgbón Oluwa yòò yọ sí ọ lóri, a ó sì rí ògo rẹ lóri rẹ. Àwọn orílẹ̀-èdè yòò sì tò ọ wá sí ìmólẹ rẹ, àti àwọn ọ̀ba sí ìmólẹ didan iyọ rẹ. Isaiah 59:18–60:3.

Àwọn orílẹ̀-èdè wá sí ìmólẹ nàà nígbà tí ògo Ọ̀lórùn bá wà lóri àwọn èniyàn Rẹ, èyí sì máa n ṣẹlẹ nígbà tí ọ́tá bá wọlé bí ikún omi. Nígbà tí ọ́tá nàà bá wọlé, Ọ̀lórùn gbé àsíá idíje sókè sí i. Ògo Olúwa tí ó wà lóri àwọn èniyàn wònyẹn tí àwọn orílẹ̀-èdè n dáhùn sí, ni iwà Rẹ, iwà Rẹ kí í sí í dẹṣẹ. Ìhìnrere àlàáfíà àti ààbò èké ni ìhìnrere nàà tí n kóni pé àwọn ọ̀kúnrin àti àwọn obìnrin kò lè borí ẹṣẹ. Ìhìnrere èké nàà jẹ ìhìnrere òjò ikeyin èké tí a n kèdè ní àkókò ìhìnrere òjò ikeyin tòótó, èyí tí ó dé ní September 11, 2001. Ìhìnrere èké nàà jẹ ìhìnrere èké nípá òfin Ọ̀lórùn, èyí tí í ṣe “ògiri.” Èkò èké nàà ni a ṣàpẹrẹ rẹ nínú iwé Questions on Doctrine, èyí tí ó samisi dídè iran kẹrin àti ikeyin ti Adventism Laodicea.

Ní ojú kẹtálá oṣù Kẹsàn-án, ọ̀dún 2001, àwọn iṣòtẹ méréni ti Adventism Laodikea dé láti dán iran ikeyin nàà wò pẹlú àwọn ẹṣẹ àwọn baba wọn. Ní ojú nàà, Ọ̀lórùn darí àwọn èniyàn Rẹ láti padà sí àwọn ọ̀nà àtíjọ ti Jeremiah, kí wọn lè yéye, kí wọn sì gba ìhìnrere ipilẹ nàà tí a ṣàpẹrẹ rẹ gégé bí àwọn iyebíye Miller. Bí wọn bá ṣe bèè, wọn yòò rí òjò ikeyin, èyí tí Jeremiah pé ní “ìsinmi.” Ipè láti padà sí àwọn ọ̀nà àtíjọ nàà jẹ àtúnṣe idánwò nàà tí ó mú iṣòtẹ ọ̀dún 1863 wá.

Ní ojú kẹtálá, oṣù Kẹsàn-án, ọ̀dún 2001, èyí tí í ṣe “ojó ilà-òòrùn àti ẹfúùfú lílẹ” ti Isaiah, “orin ogbà àjàrà” ni a ní láti kọ, láti ọ̀dò àwọn tí, nínú Ìfihàn orí kẹrinlá, ẹṣẹ kẹta, àti pẹlú nínú orí kẹkẹdógún, ẹṣẹ kẹta, n kọ orin Mose àti ti Ọ̀dọ-Àgùntàn. Orin nàà ni iranṣẹ Laodikia, tí ó fi hàn pé nígbà nàà ni a n kojá àwọn èniyàn àyànfẹ àtíjọ, nítorí nígbà nàà Ọ̀lórùn wà nínú ilàna fifi ogbà àjàrà Rẹ fún àwọn ọ̀kúnrin àti àwọn obìnrin tí yòò mú ẹso tí a pinnu fún ogbà àjàrà nàà jáde. Iranṣẹ ogbà àjàrà nàà ni iranṣẹ sí Laodikia, èyí tí í ṣe iranṣẹ tí Jones àti Waggoner gbé kalẹ ní iṣòtẹ ti 1888.

Ní ojú kẹtálá, oṣù Kẹsàn, ọ̀dún 2001, òjò ìgbẹyìn bèrẹ, àti nínú àrìyànjiyàn tó wà ní orí Habakuku orí kejì, a dá ipẹle kan mò gégé bí àwọn tí wọn gbé ihìn-iṣẹ àwọn tábilì méjì kalẹ, nítorí pé wọn ti padà sí àwọn ọ̀nà àtíjọ Jeremáyà, wọn sì n gba “ìsinmi àti itunú,” èyí tí Aísáyà fi hàn pé a mú wá sórí àwọn tí ọ̀nà iṣiṣẹ wọn jẹ “ilà lóri ilà.” Àrìyànjiyàn tí wọn wà nínú rẹ jẹ ní itakora sí ihìn-iṣẹ èké ti òjò ìgbẹyìn, tí a ṣojú rẹ nípasẹ “àwọn obìnrin tí n sọkún fún Tammuzi,” èyí tí n fún àwọn èniyàn Laodicea tí ó sùn ní iṣírí pẹlú ihìn-iṣẹ àlàáfíà àti ààbò.

Ìhìn iṣẹ àlàáfíà àti ààbò sọ pé kò ṣe ẹ kí àwọn ọ̀kúnrin àti àwọn obìnrin má ṣe ẹ, nítorí nàà Ọ̀lórùn lè sì máa dá wọn láre nìkan “nínú” ẹṣẹ wọn. Àwọn ọ̀kúnrin ẹlẹgàn nàà sọ pé ihìn iṣẹ àlàáfíà

àti ààbò wọn ni òtító ihìn iṣẹ̀ idáláre nípa ìgbàgbò tí Jones àti Waggoner gbékalẹ̀, ṣùgbón ó fi òtító náà sílẹ̀ pé ẹ̀ni tí Ọ̀lórún bá dá láre, Ọ̀un náà a sì yà sí mímọ̀ pẹ̀lú; nítorí Ọ̀lórún kò kú láti gbà àwọn ẹ̀niyàn là nínú ẹ̀ṣẹ̀ wọn, bí kò ṣe kúrò nínú ẹ̀ṣẹ̀ wọn.

Ọ̀jọ̀ kẹ̀tálá, oṣù Kẹ́sán, ọ̀dún 2001, fi àmì sí ìbèrè àkókò ìdìdì àwọn egbèrún lónà ọ̀górún-ún m̀erínlélógójì, èyí tí ó parí pẹ̀lú pé ẹ̀gbé kan gba èdìdì Ọ̀lórún, gégé bí a ti ṣàpẹ̀rẹ̀ wọn nínú àwọn tí n kẹ̀dùn tí wọn sì n sunkún nítorí àwọn ìrira inú ìjọ̀ àti ní ilẹ̀ náà, àti ẹ̀gbé m̀iiran tí wọn ti yí ẹ̀yìn wọn sí ténpìlì, níbi tí iṣẹ̀ ìkẹ̀yìn ti ángẹ̀lì kẹ̀ta ti n ṣẹ̀ṣẹ̀ níbẹ̀, wọn sì n foríbalẹ̀ fún oòrùn. Itàn àwọn Millerites ṣe àfihàn itàn iṣipopada ángẹ̀lì kẹ̀ta, àti pé ní síṣe bẹ̀, gíga àṣẹ̀yẹ̀ rẹ̀ jẹ̀ nípa ihìnre ọ̀jọ̀ ìkẹ̀yìn, àti ìrírí tí ó n mú jáde nínú àwọn tí wọn yàn láti jẹ̀.

A ó máa bá ikẹ̀kọ̀ yìi lọ nínú àpilẹ̀kọ̀ tó kàn.

“Aifé láti fi àwọn èrò tí a ti gbà tẹ̀lẹ̀ sílẹ̀, àti láti gba òtító yìi, ni ó wà ní ipilẹ̀ ipín púpọ̀ nínú ìtakò tí a fihàn ní Minneapolis sí ọ̀rọ̀ Olúwa nípasẹ̀ Àwọn Arákùnrin Waggoner àti Jones. Nípa jíjíná ìtakò náà sókè, Sátàni ṣàṣeyọ̀rí láti dí ìwọn nílá kan nínú agbára pàtàkì ti Ẹ̀mí Mímọ̀ tí Ọ̀lórún n yánhàn lání pín fún àwọn ẹ̀niyàn wa kúrò lódò wọn. Ọ̀tá náà dá wọn dúró kúrò ní rírí ìmúnáṣiṣe yẹn gbà, èyí tí i bá ti jẹ̀ tiwọn ní gbígbé òtító lọ sí ayé, gégé bí àwọn àpósítèlì ti kéde rẹ̀ lẹ̀yìn ọ̀jọ̀ Pẹ̀ntẹ̀kọ̀sì. Ìmọ̀lẹ̀ tí yóò tan gbogbo ayé mọ̀lẹ̀ pẹ̀lú ọ̀go rẹ̀ ni a kọ̀, àti nípasẹ̀ iṣe àwọn arákùnrin tiwa fúnra wa ni a ti dá a dúró kúrò lódò ayé sí ìwọn nílá kan.” Selected Messages, iwé 1, 235.